

3. Про заходи щодо забезпечення касового обслуговування коштів Державного бюджету України: Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 12 березня 1996 р. №306.
4. Про касове виконання Державного бюджету України: Постанова Кабінету Міністрів України і Національного банку України від 3 квітня 1996 р. № 401.
5. Про впровадження казначейської системи виконання Державного бюджету : Наказ Головного управління Державного казначейства України від 21 березня 1997 року № 102/1906.
6. Бюджет і Фінансова політика України - А.О.Єпіфанов, О.В. Сало, І.І. Д'яконова – 2001 р. стр. 149.
7. Реформування системи обліку виконання бюджету / Фінанси України/ Л.Д. Сафонова – 2002 р. № 11 с.87-89.

Л. Фильштейн, А. Грициенко

Характеристика банковской и казначейской системы выполнения государственного бюджета

В данной статье раскрыто суть банковской и казначейской системы выполнения государственного бюджета, порядок, этапы и участники осуществления данного процесса; исследовано соотношение банковской и казначейской системы выполнения государственного бюджета, обнаружено преимущества и недостатки каждой из систем.

L. Filshstein, A. Gritsienko

Description of the banking and treasury system of implementation of the state budget

In this article it is exposed essence of the banking and treasury system of implementation of the state budget, order, stages and participants of realization of this process; correlation of the banking and treasury system of implementation of the state budget is investigational, it is found out advantages and failings to each of the systems.

Одержано 15.02.12

УДК 338.242:519.86

Г.В. Цадо, асп.

Дніпропетровський національний університет ім. О.Гончара

Оцінка значимості розвитку інноваційно-інвестиційних процесів для економічного зростання регіону

В статті описано процес оцінки значимості розвитку інвестиційних та інноваційних процесів для економічного зростання регіону на прикладі Дніпропетровської області. Наведено результати рейтингування галузей економіки з позиції інвестиційного та інноваційного розвитку. Побудована матриця інноваційно-інвестиційного розвитку галузей промисловості Дніпропетровщини.

регіон, розвиток, економічне зростання, економічний розвиток регіону, економічне зростання регіону, рейтинг, інвестиційний процес, інноваційний процес, оцінка

Економічне зростання регіонів, стійкість до зовнішніх і внутрішніх ризиків, підтримка умов стабільного економічного розвитку, можливі тільки за наявності надійних економічних основ: реального сектора, що динамічно розвивається,

ефективної економічної політики, раціонального управління інвестиційно-інноваційними процесами.

Теоретичні і методологічні підходи до дослідження економічного зростання регіонів (механізми і підходи його формування і розвитку) в соціально-економічних системах регіонів широко представлені в зарубіжній і вітчизняній літературі. На різних етапах становлення і розвитку економіки в наукове обґрунтування проблеми і рішення завдань економічного зростання регіонів великий вклад внесли зарубіжні і вітчизняні учені: Й. Тюнен, В. Кристаллер, Г. Ритчель, Т. Паландер, А. Вебер, У. Изард, В. Лаунхард, Ф. Перру, Дж. Даклоп, П. Дипсон, Дж. Кейнс, М. Портер, О. Белорус, В. Вернадський, А. Гальчинський, В. Геєць, О. Крайник, І. Крючкова, І. Лукінов, Д. Лук'яненко, В. Немчинов, М. Чумаченко та інші. При аналізі концептуальних основ економічного зростання регіону використані результати наукових досліджень вітчизняних учених : С. Агаркова, В. Булгакова, Б. Буркинського, Д. Жукова, С. Кузнеця, Н. Кухарської, О. Перепьолкіної, А. Чухно, Г. Харламової, Д. Чистиліна, Л. Шостак та інших [2-8].

Не дивлячись на те, що проблема економічного зростання регіонів має глибокі корені і викликає інтерес своєю багатогранністю, в науковому відношенні вона вивчається сегментарністю, несистемністю. Між тим, саме досліджуючи соціально-економічні системи регіонів як підсистеми національної економіки, необхідно розробити економічні механізми і підходи для забезпечення економічного зростання регіонів в цілому, максимально адекватні сучасним вимогам суспільства, а також прогресивним нормам і стандартам розвитку соціально-економічних систем в економіці регіону. Актуальність, теоретична і практична значущість багатьох недостатньо розроблених аспектів проблеми економічного зростання в соціально-економічних системах регіону в теоретичних і методологічних аспектах зумовили вибір теми статті.

В сучасній науці існує неоднозначне трактування понять «економічне зростання регіону» та «економічний розвиток регіону». Поняття «розвиток» і «зростання» знаходяться між собою, як правило, у співвідношенні: зростання валового продукту супроводжується змінами в технології виробництва, пов'язане з появою нових видів продукції і цілих галузей. Іншими словами, зростання викликає якісні зміни в економіці, сприяє її загальному розвитку[1]. Зі свого боку, позитивні якісні зміни у відносинах власності, розподілу і перерозподілу доходів, фінансової стабілізації активно впливають на економічне зростання. Економічне зростання розглядається макроекономічною наукою як складова частина й одна з найважливіших характеристик економічного розвитку країни. Це поняття пов'язане з кількісною зміною обсягів виробництва і споживання ВВП. Економічне зростання буває позитивним, якщо реальні (порівнянні) обсяги ВВП в аналізованому періоді перевищують його рівень у базисному році. В іншому випадку приходится характеризувати «зростання» як негативне [3].

Так О. Крайник вважає доцільним розмежовувати ці поняття в такому контексті. Економічне зростання регіону вона визначає як досягнення вищих, ніж у попередніх періодах показників, що характеризують економічні й соціальні процеси в регіоні та є результатом його економічного розвитку. А економічний розвиток регіону – це процес активізації господарської діяльності, який повинен забезпечувати створення нових робочих місць, зростання добробуту та покращення якості життя населення регіону шляхом використання всіх наявних регіональних ресурсів [5].

С. Кузнець визначив економічне зростання як «довгострокове збільшення здатності господарства забезпечувати все більш різноманітні потреби населення з допомогою все більш ефективних технологій і відповідних їм інструкційних та ідеологічних змін» [7, с. 108-109]. Водночас С. Кузнець стверджував, що винятково прискорення економічного

зростання не може слугувати запорукою зростання добробуту людей і що економічне зростання не самоціль, а лише засіб розвитку.

В. Керецман трактує розвиток регіону як режим функціонування регіональної системи, який забезпечує позитивну динаміку параметрів рівня та якості життя населення, що проживає на даній території. Такий розвиток не повинен і не може вичерпуватися виключно механічним зростанням елементів його структури, в тому числі економічних [8]. Можна стверджувати, що економічне зростання є переважно кількісним показником, а економічний розвиток є якісним параметром і логічним продовженням економічного зростання. Воно має своєю основою появу нових технологій і нововведень, сфер збуту, ресурсних обмежень, якісну зміну структури економіки і супроводжується зростанням добробуту населення. А економічне зростання характеризується зростанням суспільного продукту і може не вести до поліпшення умов життя населення.

Оскільки зростання економіки регіону не відбувається одночасно, а поширюється по різних напрямках - каналах - з різною інтенсивністю і впливає на економіку регіону в цілому, то формування точок зростання відбувається або спонтанно, або при сприянні держави, коли вона штучно формує і підтримує полюси зростання як в цілях досягнення прориву в якій-небудь галузі, так і в цілях стимулювання розвитку відстаючих галузей щоб уникнути галузевого чи регіонального дисбалансу. Таким чином, в найбільш загальному вигляді точку зростання можна визначити як об'єкт, який має потенціал розвитку і реалізує його, а також сприяє розвитку пов'язаних з ним об'єктів [2].

На сучасному етапі розвитку економічної науки строгого визначення терміну «точки зростання» у рамках регіону не надано. У рамках регіональних утворень Ф.Перру виділяє «полюси зростання» - «центри (полюси або фокуси), з яких виходять відцентрові сили і в які притягуються доцентрові сили. Кожен центр, є центром тяжіння і поширення, має свою певну сферу, яка знаходиться в сфері усіх інших центрів» [4]. У цьому підході полюса зростання розглядаються як ті, що чинять вплив на інші території області економіко-географічного простору з високою інтенсивністю ділової і інноваційної активності. Точки зростання повинні характеризуватися: існуючим обмеженням, яке перешкоджає ефективності функціонування усієї системи; наявністю потенціалу подальшого розвитку; здатністю залучення інвестицій і ресурсів; продукуванням і ефективним застосуванням науково-технічних і організаційних інновацій; формуванням певної парадигми мислення працюючих в галузі; позитивними ефектами для інших галузей регіону.

Віддаючи перевагу розвитку тієї чи іншої галузі, виділяючи її в якості точки економічного зростання, необхідно враховувати, по-перше, фактори розміщення, а по-друге, техніко-економічні особливості виробництва кожної галузі в розрізі її забезпеченості інвестиційними ресурсами [7]. Основою інвестиційного розвитку галузевої структури економіки регіону є розробка і обґрунтування системи взаємопов'язаних пріоритетів, які визначають напрями структурних зрушень, виходячи з тенденцій розвитку макросистеми, вигод від участі в територіальному поділі праці, специфіки деформацій та диспропорцій в існуючій структурі. Значну роль при виробленні таких пріоритетів відіграє встановлення критеріїв для віднесення сфер, галузей і виробництв економіки до числа пріоритетних.

Економічна практика виробила кілька методів визначення точок економічного зростання, що становлять основу статистичної ідентифікації точок економічного зростання в галузевому просторі регіональної економіки [8]. У методиці, що передбачає оцінку питомої ваги галузі в загальному обсязі продукції, реалізованої в регіоні за

певний період, визначається вартісне вираження всієї виробленої в регіоні продукції і визначається частка кожної галузі в отриманому показнику. Тут виявляються базові галузі, що активізують або потенційно здатні впливати на інвестиційний процес. Недоліком даного методу є неможливість обліку витрат, понесених кожною з галузей, що може привести до того, що галузі з більш високою собівартістю продукції можуть виявитися у вигіднішому становищі. Згідно іншого методу, точки економічного зростання визначаються за часткою збиткових підприємств в галузі. Даний метод заснований на зіставленні загальної кількості підприємств, що діють в кожній галузі регіону, з кількістю збиткових підприємств у цій же галузі. Чим вище частка збиткових підприємств у галузі, тим безперспективнішою вважається сама галузь, тим вище інвестиційний ризик. Перспективними вважаються галузі, що мають переважаючу частку прибуткових підприємств, ніж загальний показник по всіх підприємствах регіону. Така галузь володіє найбільш високою інвестиційною привабливістю, що позитивно відбивається на регіональному інвестиційному процесі. Ще один метод передбачає оцінку галузі за отриманої в ній прибутком. Даний метод в якості базового показника використовує абсолютний показник прибутку від звичайної діяльності. Застосування цього методу ґрунтується на положенні про те, що галузь, яка має великий обсяг продукції при малій прибутковості, в реальному грошовому обчисленні, може більшою мірою впливати на інвестиційний процес, ніж має малий обсяг продукції при її високій прибутковості. Відповідно галузі з великим грошовим вираженням прибутку більш перспективні з точки зору розвитку інвестиційного процесу.

Кожен з цих методів має свої переваги і свої недоліки, які можна згладити, використавши комплексний підхід до визначення точок економічного зростання. Автором запропоновано об'єднати в одній методиці визначення точок економічного зростання всі вказані показники (питому вагу галузі у виручці від реалізації по області, величину фінансового результату до оподаткування по галузі, частку збиткових підприємств), розрахувавши на їх основі комплексний показник значимості галузі з точки зору економічного зростання регіону. Кожній галузі за окремим показником, залежно від його характеру, присвоюють оцінку за десятибальною шкалою:

- для показників з позитивним змістовним навантаженням (перший та другий показник):

$$O^+_i = \frac{PP_i}{PP_{\max}} \cdot 10, \quad (1)$$

- для показника з негативним змістовним навантаженням (третій показник):

$$O^-_i = \frac{PP_{\min}}{PP_i} \cdot 10, \quad (2)$$

де O^+_i та O^-_i - оцінки показників i - ї галузі регіону за десятибальною шкалою;

PP_i - рівень даного показника i - ї галузі;

PP_{\max} , PP_{\min} - максимальний та мінімальний рівень даного показника по галузях регіону.

Комплексна бальна оцінка значимості галузі для економічного зростання в регіоні (KO_i) визначається як середньоарифметична бальних оцінок по окремих показниках (O_{ij}) на кількість показників (J):

$$KO_i = \frac{\sum O_{ij}}{J}. \quad (3)$$

В таблиці 1. наведені вихідні дані для оцінки значимості галузі для економічного зростання в Дніпропетровській області.

Рейтинг по окремому показнику обчислюються за такою формулою:

$$R(n) = [(Y_i(n) - Y_{\min}) / (Y_{\max} - Y_{\min})] \cdot 100, \quad (4)$$

де $R(n)$ - рейтинг галузі за даним показником;

$Y_m(n)$ - значення показника n по даній галузі;

Y_{\max}, Y_{\min} - максимальне та мінімальне значення показника n .

Таблиця 1 – Вихідні дані для оцінки значимості галузей економіки для економічного зростання Дніпропетровської області

Вид економічної діяльності	Частка галузі у обсязі реалізованої продукції, %	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування, млн. грн.	Частка збиткових підприємств в галузі, %
Сільське господарство	1,35	1350,8	23
Промисловість	42,28	10955,7	41
Будівництво	1,62	-92,8	48,6
Торгівля	41,10	9148,3	39,6
Діяльність готелів та ресторанів	0,20	-37,5	46,3
Діяльність транспорту та зв'язку	3,37	-105,5	43,5
Фінансова діяльність	7,26	2207,1	36,2
Операції з нерухомим майном	2,43	-1401,9	49,5
Освіта	0,03	13,4	38,2
Охорона здоров'я	0,08	-17,2	41,1
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	0,28	-811,5	52,9

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

На основі даних таблиці 2. розраховано комплексні оцінки значимості галузей для економічного зростання в Дніпропетровській області.

Таблиця 2 – Комплексні оцінки значимості галузей для економічного зростання в Дніпропетровській області

Вид економічної діяльності	Оцінка за часткою у обсязі продажу	Оцінка за рівнем прибутку	Оцінка за часткою збиткових під-в	Комплексна оцінка
Сільське господарство,	0,32	1,23	10,00	3,85
Промисловість	10,00	10,00	5,61	8,54
Будівництво	0,38	-0,08	4,73	1,68
Торгівля	9,72	8,35	5,81	7,96
Діяльність готелів та ресторанів	0,05	-0,03	4,97	1,66
Діяльність транспорту та зв'язку	0,80	-0,10	5,29	2,00
Фінансова діяльність	1,72	2,01	6,35	3,36
Операції з нерухомим майном	0,57	-1,28	4,65	1,31
Освіта	0,01	0,01	6,02	2,01
Охорона здоров'я	0,02	-0,02	5,60	1,87
Надання комунальних та індивідуальних послуг; діяльність у сфері культури та спорту	0,07	-0,74	4,35	1,22

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

Як видно з даних таблиці за першими двома показниками серед інших видів діяльності лідером є промисловість (оцінка 10 балів), за третім показником – сільське господарство, мисливство та лісове господарство. За допомогою комплексного

оцінювання значимості для економіки Дніпропетровської області визначено, що беззаперечним лідером є промисловість, яку слід визнати точкою зростання по Дніпропетровській області та саме на активізацію інноваційно-інвестиційного процесу в промисловості має спрямовуватися найбільше зусиль.

Проведемо комплексну оцінку інноваційного та інвестиційного розвитку окремих видів промислової діяльності. Для цього використаємо методику комплексної оцінки інноваційного та інвестиційного розвитку регіонів (рис. 2). Для визначення рейтингів галузей промисловості за інноваційною складовою пропонуємо використати питому вагу промислових підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, обсяги реалізованої інноваційної продукції, частка інноваційної продукції в структурі промислової продукції галузі та темп зростання обсягів реалізації інноваційної продукції у 2010 році порівняно з попереднім (табл.3).

Таблиця 3 – Показники інноваційного розвитку видів промислової діяльності Дніпропетровської області

Вид промислової діяльності	Частка підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, %	Обсяги реалізованої інноваційної продукції, млн. грн.	Частка інноваційної продукції в структурі промислової, %	Темп зростання обсягів реалізованої інноваційної продукції
Промисловість усього	9,07	854,1	0,51	57,39
Добувна промисловість	17,14	109,2	0,26	32,72
Переробна промисловість	9,48	744,9	0,72	64,52
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	5,98	33,9	0,29	1255,56
легка промисловість	0,00	0	0	-
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	11,11	0,19	0	271,43
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	2,78	0,006	0	120,00
виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	75,00	0	0	-
хімічна та нафтохімічна промисловість	14,29	53,0	0,59	88,78
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	2,08	0,6	0,02	85,71
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	12,77	309,1	0,52	42,55
машинобудування	13,61	281,9	2,49	90,01
інші види промисловості	3,23	0	0	-
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	2,47	0	0	-

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

В табл.4. наведені результати розрахунку рейтингів галузей промисловості за окремими показниками інноваційного розвитку.

Таблиця 4 – Рейтинг видів промислової діяльності за показниками інноваційного розвитку

Вид промислової діяльності	Частка підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, %	Обсяги реалізованої інноваційної продукції, млн. грн.	Частка інноваційної продукції в структурі промислової, %	Темп зростання обсягів реалізованої інноваційної продукції
добувна промисловість	22,85	35,33	10,44	2,61
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	7,97	10,97	11,65	100,00
легка промисловість	0	0,00	0,00	0,00
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	14,81	0,06	0,00	21,62
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	3,71	0,00	0,00	9,56
виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	100	0,00	0,00	0,00
хімічна та нафтохімічна промисловість	19,05	17,15	23,69	7,07
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	2,77	0,19	0,80	6,83
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	17,03	100,00	20,88	3,39
машинобудування	18,15	91,20	100,00	7,17
інші види промисловості	4,31	0,00	0,00	0,00
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	3,29	0,00	0,00	0,00

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

З даних таблиці видно, що за часткою підприємств, що займалися інноваційною діяльністю, найвищим є рейтинг по виробництву коксу, продуктів, нафтопереробки, за обсягами реалізованої інноваційної продукції – по металургійному виробництву та виробництву готових металевих виробів, за часткою інноваційної продукції в структурі промислової – по машинобудуванню, а за темпами зростання обсягів реалізованої інноваційної продукції – по виробництву харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів. Комплексний рейтинг видів промислової діяльності по інноваційному розвитку показав, що найвищим рівень інноваційного розвитку був по машинобудуванню (54,1 балів), металургійному виробництву (35,3 балів) та виробництву харчових продуктів, напоїв і тютюнових виробів (32,6 балів). Найнижчим рівнем інноваційного розвитку характеризувалася легка промисловість (0 балів), виробництво та розподілення електроенергії, газу й води (0,8 балів) та інших видів промисловості (1,1 балів).

Для визначення рейтингів галузей промисловості за інвестиційною складовою пропонуємо використати такі показники, як інвестиції в основний капітал, темп зростання інвестицій в основний капітал, прямі іноземні інвестиції та обсяги фінансування інноваційної діяльності (табл.5).

Таблиця 5 – Показники інвестиційного розвитку видів промислової діяльності Дніпропетровської області

Вид промислової діяльності	Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	Темп зростання інвестицій в основний капітал, %	Прямі іноземні інвестиції, тис. дол.	Обсяг фінансування інноваційної діяльності, млн. грн.
Промисловість усього	8130	100,9	5836,3	379,9
Добувна промисловість	3250,1	116,7	557,5	77,2
Переробна промисловість	4276,8	88,5	5256,9	302,1
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	452,4	105	56,8	16,8
легка промисловість	9,3	163,2	2,9	-
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	0,2	33,3	-	-
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	86,5	131,7	0,7	-
виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	57	147,7	54,5	17,3
хімічна та нафтохімічна промисловість	627,4	63,6	163,8	111,6
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	150,4	15,7	114,9	-
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	2068,4	102,3	4820,9	111,9
машинобудування	774,2	253,3	29,7	44,6
інші види промисловості	50,9	231,4	12,7	0
Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	603,4	140,1	21,9	0,5

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

В табл.6. наведені результати розрахунку рейтингів галузей промисловості за окремими показниками інвестиційного розвитку.

Таблиця 6 – Рейтинг видів промислової діяльності за показниками інвестиційного розвитку

Вид промислової діяльності	Інвестиції в основний капітал, млн. грн.	Темп зростання інвестицій в основний капітал, %	Прямі іноземні інвестиції, тис. дол.	Обсяг фінансування інноваційної діяльності, млн грн.
добувна промисловість	100,00	42,51	11,56	68,99
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	13,91	37,58	1,18	15,01
легка промисловість	0,28	62,08	0,06	0,00
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	0,00	7,41	0,00	0,00
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	2,66	48,82	0,01	0,00
виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	1,75	55,56	1,13	15,46
хімічна та нафтохімічна промисловість	19,30	20,16	3,40	99,73
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	4,62	0,00	2,38	0,00
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	63,64	36,45	100,00	100,00
машинобудування	23,82	100,00	0,62	39,86
інші види промисловості	1,56	90,78	0,26	0,00
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	18,56	52,36	0,45	0,45

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

Як видно з даних таблиці 6, за інвестиціями в основний капітал лідерами є добувна промисловість, за темпами зростання інвестицій в основний капітал – машинобудування, за прямими іноземними інвестиціями та обсягами фінансування інноваційної діяльності – металургійне виробництво та виробництво готових металевих

виробів. Комплексний рейтинг видів промислової діяльності по інвестиційному розвитку показав, що найвищим рейтингом інвестиційного розвитку відрізнялися металургійне виробництво (75 балів), добувна промисловість (55,8 балів) та машинобудування (41,1 балів). Найнижчим рейтингом відрізнялися оброблення деревини та виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції (1,9 та 1,7 балів). Результати розрахунку комплексного рейтингу інноваційно-інвестиційного розвитку галузей промисловості наведені в табл. 7.

Таблиця 7 – Рейтинг видів промислової діяльності за інноваційно-інвестиційним розвитку

Вид промислової діяльності	Комплексний рейтинг інноваційного розвитку	Комплексний рейтинг інвестиційного розвитку	Комплексний рейтинг інноваційно-інвестиційного розвитку
добувна промисловість	17,8	55,8	36,8
виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів	32,6	16,9	24,8
легка промисловість	0	15,6	7,8
оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів	9,1	1,9	5,5
целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність	3,3	12,9	8,1
виробництво коксу, продуктів нафтопереробки	25	18,5	21,8
хімічна та нафтохімічна промисловість	16,7	35,6	26,2
виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	2,6	1,7	2,2
металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів	35,3	75	55,2
машинобудування	54,1	41,1	47,6
інші види промисловості	1,1	23,1	12,1
виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	0,8	18	9,4

*розраховано автором на основі даних Держкомстату України [10]

Як видно з даних таблиці, найвищим рівнем інноваційно-інвестиційного розвитку відрізнялися металургійне виробництво (55,2 балів), машинобудування (47,6 балів) та добувна промисловість (36,8 балів).

Сучасна ситуація в регіональному розвитку обумовлена нерівномірністю розвитку регіонів, дезінтеграцією економічного простору, відмінністю стартових умов входження на національний ринок окремих регіонів і, в першу чергу, неоднаковими умовами створеного в них економічного потенціалу, різною реакцією на кризові явища. На основі комплексних рейтингів інноваційного та інвестиційного розвитку галузей промисловості Дніпропетровської області було побудовано матрицю інноваційно-інвестиційного розвитку галузей промисловості.

Таблиця 8 – Матриця інноваційно-інвестиційного розвитку галузей промисловості Дніпропетровщини

Комплексний рейтинг		інноваційного розвитку				
		До 20	20-40	40-60	60-80	80-100
інвестиційного розвитку	До 20	Легка промисловість Оброблення деревини та виробництво виробів з деревини, крім меблів Целюлозно-паперове виробництво; видавнича діяльність Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції Виробництво та розподілення електроенергії, газу та води	Виробництво харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів Виробництво коксу, продуктів нафтопереробки			
	20-40	Хімічна та нафтохімічна промисловість Інші види промисловості				
	40-60	Добувна промисловість		Машинобудування		
	60-80		Металургійне виробництво та виробництво готових металевих виробів			
	80-100					

Отже можна констатувати наявність різних умов для економічного зростання в регіонах. Як видно з побудованої матриці, найперспективнішими галузями серед видів промислової діяльності Дніпропетровської області є машинобудування та металургійне виробництво, активізація інноваційно-інвестиційних процесів в яких може стати запорукою стійкого економічного зростання у Дніпропетровській області.

Список літератури

1. Стратегія економічного і соціального розвитку України (2004-2015 р.р.) «Шляхом європейської інтеграції» [Текст] авт. кол.: А.С. Гальчинський, В.М. Геєць та ін.; Нац. ін-т страт.досл., ін-т екон. Прогнозування НАН України, М-во з економіки та з питань європ. інтегр. України. - К.: ІВЦ Держкомстату України, 2004.
2. Економіка України: стратегія і політика довгострокового розвитку/ за редак. НАН України В.М.Геєця - К.: Ін-т екон. прогноз., Фенікс, 2003. - 1008с.
3. Гальчинський, А. Становлення інвестиційної моделі економічного зростання України [Текст]/Гальчинський, С. Львовчкін // Економіка України. - 2005 - №6. - С.4-11.
4. Інноваційна стратегія українських реформ. [Текст] / А.С. Гальчинський, В.М. Геєць, А.К. Кінах, П.Семиноженко - К.: Знання України, 2004. - 338с.
5. Єрохін, С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект) [Текст]: наукова монографія. - К.: Видавництво "Світ знань", 2002. - 528с.
6. Богословська, І. План розвитку країни: Скороч.версія для індив.та колек. усвідомлення [Текст] / І.Богословська, І.Дідковський, О.Чалий . - К.: Вид.компанія "Воля", 2005. - 200с.

7. Кухарська, Н.А. Геоэкономическая трансформация промышленности Украины [Текст] / Н.А.Кухарська.- Одесса: ИПРЭЭИ НАН Украины, 2005.- 209 с.
8. Керецман В.Ю. Поняття та зміст державного регулювання регіонального розвитку: Зб. наук. пр. / За заг. ред. В.І.Лугового, В.М.Князева. – К.: Вид-во НАДУ, 2004. – Вип. 1. – С. 54-60.
9. Перепьолкіна, О.О. Економічне зростання в умовах перехідної економіки [Текст] / О.О.Перепьолкіна // Фінанси України. - 2005 - №5. - С.110-121
10. Офіційний сайт державного комітету статистики України // режим доступу ukrstat.gov.ua

A. Tsado

Estimation of meaningfulness of development innovative-investment processes for the economy growing of region

In the article the process of estimation of meaningfulness of development of investment and innovative processes is described for the economy growing of region on the example of the Dnepropetrovsk area. Results over of рейтингвання industries of economy are brought from position of investment and innovative development. Built matrix of innovative-investment development of industries of industry of Dnipropetrovsk Oblast.

A. Цадо

Оценка значимости инвестиционно-инновационного развития для экономического роста региона

В статье описан процесс оценки важности развития инвестиционных и инновационных процессов для экономического роста региона на примере Днепропетровской области. Приведены результаты построения рейтинга отраслей экономики с позиции инвестиционного и инновационного развития. Построенная матрица инновационно-инвестиционного развития отраслей промышленности Днепропетровской области.

Одержано 21.02.12

УДК 005.332.8

М.Ю. Явдак, асп.

Харківський національний економічний університет

Оцінка соціально-економічної ефективності підприємства з використанням показника прибутку його діяльності

Метою дослідження у роботі є вивчення і узагальнення теоретичних підходів до визначення економічної природи, сутності, джерел виникнення та факторів формування прибутку, а також розробка практичних рекомендацій щодо використання прибутку в системі показників оцінки соціально-економічної ефективності діяльності підприємства.

прибуток, ефективність діяльності підприємства, ринкова економіка, капітал, валовий дохід

Прибуток є фундаментальною економічною категорією, наявність якої за будь-які умови господарювання є характерною ознакою товарно-грошових відносин, виникнення та розвитку інституту власності (особливо приватної). Згідно до ст. 1 Закону України “Про підприємництво” [1], головна мета підприємницької діяльності в

© М.Ю. Явдак, 2012